

Vlaams
Parlement

ingediend op **1937** (2018-2019) – Nr. 2
8 april 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Paul Cordy

over het voorstel van resolutie

van Kathleen Krekels, Jan Durnez, Franc Bogovic, Kris Van Dijck,
Jamila Hamddan Lachkar en Koen Daniëls

betreffende de detectie, ondersteuning en begeleiding
van zeer makkelijk lerende en
(uitzonderlijk) hoogbegaafde leerlingen

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Jan Durnez.

Vaste leden:

Vera Celis, Paul Cordy, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, Kris Van Dijck;
Jos De Meyer, Jan Durnez, Jamila Hamddan Lachkar, Orry Van de Wauwer;
Franc Bogovic, Jo De Ro;
Caroline Gennez, Tine Soens;
Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Matthias Diependaele, Peter Persyn, Willy Segers, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde;
An Christiaens, Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
Katia Segers, Steve Vandenberghe;
Elke Van den Brandt.

Documenten in het dossier:

1937 (2018-2019) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door de eerste indiener	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	8
Gebruikte afkortingen	9

Op 4 april 2019 behandelde de Commissie voor Onderwijs het voorstel van resolutie betreffende de detectie, ondersteuning en begeleiding van zeer makkelijk lerende en (uitzonderlijk) hoogbegaafde leerlingen.

1. Toelichting door de eerste indiener

Kathleen Krekels is tevreden dat door de meerderheid een voorstel van resolutie wordt voorgelegd over dit belangrijke onderwerp.

Op 22 november 2018 en 31 januari 2019 werd de conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende de ondersteuning en begeleiding van zeer makkelijk lerende (ZMAL) en hoogbegaafde (HB) jongeren in het onderwijs in de commissie behandeld (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1694/1). Dit voorstel van resolutie is daar de opvolging van.

Het lid acht het belangrijk dat het voorstel van resolutie op tafel ligt, want de problematiek van de beoogde groep wordt al lang te weinig onderkend. Het is dan ook een belangrijk signaal naar deze groep dat hoogbegaafdheid niet over het hoofd wordt gezien. De huidige Vlaamse Regering zal niet veel initiatieven meer kunnen nemen, maar de resolutie is vooral een oproep en vraag tot engagement voor de volgende regering.

In het voorstel van resolutie ligt de focus op drie belangrijke aspecten. Ten eerste is de kennis over hoogbegaafdheid dikwijls te beperkt, stelt de spreker. Er is te weinig zicht op de verschillende gradaties van hoogbegaafdheid en de manier waarop ouders en leerkrachten daar best mee om kunnen gaan.

Hoogbegaafdheid hoeft niet altijd een probleem te zijn, merkt de spreker op. Door een preventieve aanpak kunnen deze kinderen ook goed opgevangen worden in het gewoon onderwijs. Maar voor uitermate hoogbegaafde kinderen (profoundly gifted) is het vaak moeilijker om binnen het huidige onderwijs voldoende uitdagingen aan te bieden.

Hoogbegaafdheid werd lang gezien als een luxeprobleem, waardoor er weinig in geïnvesteerd is, stipt Kathleen Krekels aan. Daarom is kennis over hoogbegaafdheid zo belangrijk, en die kennis moet doorgegeven worden via de lerarenopleiding. Maar de indieners vragen ook om prioritaire nascholing, omdat heel veel huidige leerkrachten nog veel te weinig kennis hebben van de problematiek om op een correcte manier met hoogbegaafde kinderen om te gaan.

Het is volgens de indieners ook belangrijk dat de aanwezige kennis, ideeën en goede praktijken gedeeld kunnen worden via een platform. Dat moet ook verder onderzoek en de ontwikkeling van materialen mogelijk maken. Het platform brengt mensen samen om specifiek voor deze groep leerlingen een goed aanbod te kunnen organiseren binnen het onderwijs.

Een tweede aspect zijn de middelen. In het onderwijs worden middelen verstrekt op basis van SES-kenmerken, waardoor extra omkadering mogelijk is voor specifieke groepen. Ook voor hoogbegaafde leerlingen of leerlingen met andere leerpsychologische kenmerken is het soms belangrijk dat bepaalde middelen ter beschikking zijn. Sommige scholen zetten sterk in op hoogbegaafdheid en investeren daar veel werkingsmiddelen in. Maar zij krijgen eigenlijk wat de rekening gepresenteerd van hun eigen succes.

Het is volgens de spreker belangrijk dat scholen bij het uitwerken van een zorgbeleid voor deze groep ook middelen ter beschikking krijgen. Daarom wordt in het voorstel van resolutie gepleit om leerpsychologische kenmerken van kinderen mee te nemen in de middelenverdeling.

Een derde aspect betreft de huidige onderwijsstructuren en manieren om daar soepeler mee om te springen voor (uitermate) hoogbegaafde kinderen. Zij botsen soms op de huidige structuren. Kinderen met bijvoorbeeld een sportstatuut kunnen van bepaalde voordelen genieten. Het is ook voor hoogbegaafden belangrijk om een kader uit te werken waardoor de onderwijsstructuren soepel geïnterpreteerd kunnen worden. De spreker geeft als voorbeeld het inzetten van de examencommissie, het kunnen werken binnen verschillende graden van het secundair onderwijs of in het lager onderwijs al bepaalde trajecten van het secundair kunnen opstarten.

2. Bespreking

Franc Bogovic geeft mee dat hij de voorbije weken heel veel berichten heeft ontvangen van mensen die tevreden zijn dat er eindelijk een beleid komt rond hoogbegaafdheid. Zijn partij wist al lang dat het een belangrijk thema is, maar hij was wel verrast door het grote aantal mensen dat een verzuchting heeft op dat vlak. Dat bewijst volgens het lid dat de juiste weg wordt ingeslagen. De Vlaamse Regering moet inzetten op een beleid voor gemakkelijk lerende, hoogbegaafde en meerbegaafde leerlingen.

Het is daarbij van belang om in te zetten op vroegdetectie en goede begeleiding, om ervoor te zorgen dat alle leerlingen adequaat onderwijs op maat krijgen.

Met het voorstel van resolutie wordt volgens de spreker een belangrijke stap gezet. Er staan duidelijke lijnen in die gedragen worden door meerdere partijen. De stap voorwaarts is hoognodig en zal door zijn partij resoluut gesteund worden, besluit *Franc Bogovic*.

Ook voor *Jamila Hamddan Lachkar* is het voorstel van resolutie belangrijk omdat haar fractie iedereen mee wil krijgen. Er is ontzettend veel behoefte om het voor kinderen die kunnen versnellen ook mogelijk te maken om te versnellen, want zij worden nu dikwijls opgehouden binnen het onderwijssysteem.

Voor het lid is vroegdetectie belangrijk, zodat elk talent binnen het onderwijs naar boven kan komen. Het onderwijs heeft de opdracht om kinderen zo goed mogelijk en op maat te begeleiden, los van socio-economische en culturele achtergrond.

Nu worden de stemmen gehoord van de sterkste ouders en de sterkste belangengroepen, schetst de spreker, maar ook de kinderen met een superdiverse achtergrond hebben ontzettend veel talenten en ook die moeten naar boven komen. Het is voor CD&V heel belangrijk dat er een kader komt zodat flexibele leertrajecten op maat worden aangeboden.

Elisabeth Meuleman uit de tevredenheid van haar fractie voor de extra aandacht voor hoogbegaafdheid. Er moet ingezet worden op meer kennis, zowel in de lerarenopleiding als in de scholen, er moeten flexibele trajecten uitgetekend worden en meer op maat gewerkt worden, en er moet gekeken worden welke aanpassingen nodig zijn aan het regelgevend kader om dit mogelijk te maken.

Het lid is van mening dat het voorstel van resolutie past binnen de discussie over het belang van welzijn en welbevinden op school. Met dit dossier wordt aangetoond hoe een gebrek aan aandacht voor de problematiek leidt tot een achteruitgang van het welbevinden en welzijn van de kinderen, wat aanleiding geeft tot achteruitgang van schoolse prestaties en soms depressiviteit en suïcidale neigingen.

Met het voorstel van resolutie wordt volgens de spreker het belang benadrukt om in te zetten op welbevinden om schoolse prestaties te bevorderen, en dat krijgt haar volle steun.

Het voorstel van resolutie is er onduidelijk over, maar Elisabeth Meuleman is geen voorstander om middelen te kleuren. Dat is een mogelijke interpretatie van de resolutie, maar voor de toekenning van middelen aan scholen op basis van de hoogbegaafdheid van leerlingen is labeling nodig, meent de spreker. Dat is volgens haar in strijd met het doel om in scholen een brede basiszorg aan te bieden en heel veel kinderen de gepaste zorg aan te leveren op zorgniveaus 0 en 1. Daarvoor is geen label nodig is, maar wel een goede aanpak op maat.

Maar de spreker acht een aantal andere intenties heel goed. Zij zal het voorstel van resolutie steunen, want het is goed dat de legislatuur afgesloten kan worden met extra aandacht voor hoogbegaafdheid.

Volgens *Koen Daniëls* is het cruciale punt dat men pas ergens mee aan de slag kan als men er kennis over heeft. Helaas zijn er veel jonge mensen met heel veel capaciteiten en talenten die niet maximaal ontwikkeld worden in het onderwijs, omdat ze niet opgemerkt worden. Dikwijls worden die leerlingen bepaalde stoornissen zoals ASS toegedicht, maar blijken het later zeer gemakkelijk lerende of hoogbegaafde leerlingen te zijn.

Volgens Elisabeth Meuleman is labelen niet te verkiezen, maar volgens de spreker weet een leerkracht wel graag welke leerlingen in de klas zitten en hoe hij daarmee moet omgaan. Dat wil zeggen dat op een of andere manier duidelijk moet zijn wat de noden zijn van het kind, wat de valkuilen zijn enzovoort.

Het lid heeft geen schrik van labelen, maar van het feit dat door onwetendheid talenten verloren gaan. Daarom staat in het voorstel van resolutie de wil om hoogbegaafde leerlingen heel snel te detecteren.

Kris Van Dijck is blij dat op het einde van de legislatuur een initiatief wordt afgerond over een thema waarover reeds 20 jaar geleden in de commissie werd gesproken, toen professor Kieboom een getuigenis aflegde over de complexe problematiek.

Bij het opstellen van eerst de conceptnota en later het voorstel van resolutie werd gebotst op de complexiteit van het thema, beaamt het lid. Hoogbegaafde en snel lerende kinderen hebben vaak ook met andere complexe situaties te maken. Het is wel belangrijk om te detecteren, merkt de spreker op. In het onderwijs wordt gepeild naar de beginsituatie om vervolgens een adequaat leerproces op te zetten. Dat is ook voor deze kinderen van belang.

Het is volgens Kris Van Dijck nog niet zo lang geleden dat veel beleidsmakers dit onderwerp van tafel veegden en stelden dat er geen probleem was. Hij is blij dat nu algemeen wordt erkend dat het belangrijk is om op het thema in te zetten.

Het is ook complex, want kinderen leren in het ene vakgebied soms sneller, maar niet in een ander vakgebied. Het onderwijs is opgebouwd in niveaus, graden en leerjaren, waarbij stap voor stap op basis van leeftijd wordt gegroeid. Maar deze kinderen zijn voor bepaalde cognitieve zaken hun leeftijd ver vooruit.

Deze erkenning is volgens de spreker belangrijk. Wie ook deel uitmaakt van de volgende regering, er zal in het onderwijsbeleid werk van gemaakt worden. De resolutie is ook een oproep aan het hele onderwijsveld om de thematiek aan te pakken, in het belang van een grote groep kinderen. Dat zou ook een uitgestoken hand zijn naar de vele ouders die nu machteloos moeten toekijken.

Elisabeth Meuleman stelt dat, als de gekleurde financiering op basis van labels en etiketten moet gebeuren, alleen de kinderen waarvoor de onderzoeken gebeuren, geholpen zullen worden. Dat kan ook voor gevolg hebben dat een groep uit de boot valt, merkt het lid op. Het is niet altijd zo gemakkelijk en duidelijk te detecteren bij sommige kinderen, stipt ze aan. Het zou jammer zijn dat een groep kinderen wordt gemist omdat te veel wordt gericht op het hebben van een label. De alertheid, reflex en kennis rond de thematiek zou in alle scholen aanwezig moeten zijn. Daarop moet worden ingezet, evenals op een brede zorg.

Jo De Ro vond de gevoerde besprekingen met de leden van de N-VA-fractie over het onderwerp verfrissend, want het was de voorbije vijf jaar niet altijd gemakkelijk om zonder polarisering over onderwijs te spreken.

Met het voorstel van resolutie wordt een opdracht gegeven aan de volgende regering om decretaal en financieel werk te verrichten. Het lid vraagt zich af wat zou gebeurd zijn als een andere indiener eenzelfde traject met een conceptnota en een voorstel van resolutie gevolgd zou hebben voor een andere deelgroep van het onderwijs en geeft OKAN als voorbeeld. Daarover is niet altijd alle kennis aanwezig, is de begeleiding niet altijd de juiste en gaat heel veel talent verloren door een verkeerde aanpak. *Jo De Ro* hoopt dat op het moment dat daarover een voorstel van resolutie voorligt de N-VA-fractie met evenveel openheid naar het initiatief zal kijken dan nu aan de dag is gelegd door de fracties, zowel van meerderheid als oppositie, die niet de auteurs waren van de conceptnota.

De volgende legislatuur zal starten met veel belangrijke nota's, onderzoeken en vaststellingen. De volgende minister en de leden van de Commissie voor Onderwijs zullen niet kunnen zeggen dat ze niet weten wat de stand van het onderwijs anno 2019 is. *Jo De Ro* hoopt dat alle partijen met heel veel openheid naar de problemen zullen kijken en ook decreten en budgetten goedgekeurd zullen worden die ingaan – los van ideologie – op de problemen die zich in het onderwijs stellen. Dat zal moeten gebeuren zonder heilige huisjes, taboes en ideologische lijnen, die in alle partijen aanwezig zijn en misschien soms de juiste oplossingen in de weg staan.

Er is een lange weg afgelegd om tot de finale tekst van het voorstel van resolutie te komen, schetst de spreker. Hij vond het positief dat de luisterbereidheid van de indienende partijen zeer groot was en is blij dat de aanwezige oppositiepartij zich erbij aansluit.

Kathleen Krekels wil de bezorgdheid van Elisabeth Meuleman wegnemen. Het voorstel van resolutie wil inzetten op kennis, zodat leerkrachten goed weten hoe ze een hoogbegaafde leerling kunnen herkennen. Er is volgens het lid ook een verschil in soorten labeling. Er hoeven niet altijd dure onderzoeken te gebeuren om te kunnen inschatten of een kind al dan niet hoogbegaafd is. CLB's kunnen een IQ-test afnemen en een eerste test doen, waardoor een leerkracht bevestigd kan worden in een eerste vermoeden en op die basis aan de slag kan. Als ouders nog verdere onderzoeken willen om een definitieve diagnose te stellen, dan kan dat, maar de samenwerking met CLB's is belangrijk om de eerste stap te zetten. Dat is ook de basis om te spreken van leerpsychologische kenmerken.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de detectie, ondersteuning en begeleiding van zeer makkelijk lerende en (uitzonderlijk) hoogbegaafde leerlingen wordt aangenomen met 12 stemmen.

Jan DURNEZ,
voorzitter

Paul CORDY,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ASS	autismespectrumstoornis
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
HB	hoogbegaafdheid, hoogbegaafd
IQ	intelligentiequotiënt
OKAN	onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
SES	socio-economische status
ZMAL	zeer makkelijk lerend